

SAMUEL BJÖRK

saari
kaukana
kaikesta

Suomentanut Päivi Kivelä

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

NORLA, Norwegian Literature Abroad,
on tukenut tämän käännöksen julkaisua.

Norjankielinen alkuteos
Hitra

Copyright © Samuel Bjørk 2023
Published by agreement with Ahlander Agency

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2023

ISBN 978-951-1-42812-1

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2023

"Haloo?"

"Hei äiti, minä täällä."

"Jonathan, missä sinä olet?"

"Erikin luona, oltiin rapuja pyydystämässä."

"Mutta Jonathan, kello on kohta yhdeksän. Etkö muista että me-
nemme huomenna mummon luo?"

"Joo, muistan, mutta..."

"Ei missään tapauksessa."

"Ethän edes tiedä mitä aion kysyä..."

"Haluat jäädä yöksi."

"Voi saanko, äiti kiltti?"

"Ei, Jonathan, ei käy. Aamulla pitää nousta aikaisin."

"Voisitko edes tulla hakemaan minut?"

"En, olen juonut lasin viiniä. En voi ajaa. Sinullahan on pyörä
siellä?"

"Joo..."

"Hyvä, nähdään pian!"

"Joo, äiti."

1

1

Dorothea Krogh istui valkoisen pappilan suurella kuistilla ja katseli hymyillen merellä Eaholmenin edustalla välkehtivää valoa. Kesä oli ollut harvinaisen kaunis. Ehkä kaikkien aikojen paras Hitralla. Jotkut väittivät, että se johtui ilmastonmuutoksesta. Että maapallo lämpeni ja tarvittaisiin uutta Nooan arkkiä. Dorothea Krogh ei kuitenkaan enää kuunnellut sellaisten puhujia. Tai ei niitä oikeastaan ollut kuin yksi. Nora Strand, aina yhtä hapan suntio, joka oli juuri äsken käynyt vierailulla Dorothean luona. Varsinaisen marisija. Vanhapiika, joka oli tyytymätön kaikkeen maan ja taivaan välillä, ja nyt tietysti uuteen alttaritauluun.

”Sponsoreita kirkossa? Milloin raha alkoi määräillä Jumalaa?”

Dorothea oli osittain samaa mieltä, mutta tiesi myös että kirkko kaipasi remonttia. Uutta kattoa ja maalaa seiniin. Valtion myöntämä avustus ei riittänyt alkuunkaan. Lahja varakkailta seurakuntalaisilta. Mitä pahaa siinä oli?

Hitra. Trøndelagin rannikon kaunis saari, jossa hän oli asunut koko ikänsä. Hän ihaili vieläkin sen luontoa niin että henkeen otti. Pelkkää tuoksuakin. Levien ja rantaan loiskivien aaltojen. Tuntui kuin Jumala olisi ottanut kaikkea parasta mitä hänellä oli ja luonut tämän paikan paratiisiksi maan päällä. Valo. Meri. Avarat kalliot. Tuulenpieksämät puut. Turvapaikka, paratiisi, vaikka pienen saariyhteisön rauha olikin alkanut rakoilla. Kun se yksi perhe oli menestynyt niin hyvin, että oli nykyään melkein rikkaampi kuin muut asukkaat yhteensä koko maassa.

Henry Prytz.

Royal Arctic Salmonin omistaja ja perustaja. Alkuaan tavallinen maalaispoika, nyt monimiljardööri, yksi maailman rikkaim-

mista ihmisistä, *trøndelagilaisen lohenkasvattajan menestystarina*, eikä se ollut läheskään kaikkien mielestä oikeudenmukaista.

”Eikö sillä perheellä ole jo tarpeeksi? Täytyykö heidän omistaa kirkkokin?”

Dorothea Krogh pudisti päätään. Hän oli huonolla tuulella, kun se toivoton suntio oli tullut yllättäen ja synkentänyt kauniin päivän. Ei, hän ei välittäisi siitä. Vanha rouva nousi tuolista keskelle kaunista valoa ja korjasi pöydästä kahvikupit ja pikkuleivät. Sisällä ikkunan vieressä kello näytti viittätoista vaille yhtätoista, olikohan liian aikaista nauttia pieni lasillinen portviiniä? Ei tietenkään. Hän päätti sellaiset asiat nyt kun vanha pappi oli muuttanut kotiin Herransa luo. Hän vei pullon ja pienen lasin kuisille paahtavaan aurinkoon, ja juuri silloin puhelin alkoi väristä pöydällä.

Mitä nyt taas?

Eikö hän saanut olla hetkeäkään rauhassa?

Ristisanatehtäväkin odotti pöydällä.

Hän huokaisi ja painoi vihreää näppäintä.

”Dorothea.”

”Voisitko tulla käymään täällä?”

Uusi pappi kuulosti samanlaiselta kuin aina. Hermostuneelta, huolestuneelta, ehkä tällä kertaa tavallistakin enemmän. Dorothea oli ajatellut jo tavatessaan hänet ensimmäisen kerran, että pappien pitäisi käyttäytyä rauhoittavasti eikä huolestuttaa ihmisiä lisää. Mutta täytyi odottaa. Pappi oli nuori ja kaupungista kotoisin, kyllä hän muutamassa vuodessa rauhoittuisi. Ensimmäinen vuosi oli tosin jo kohta mennyt ja pappi oli vieläkin kuin pikkupoika, joka ei tiennyt kummalla jalalla seistä.

”Tule pian, täällä on tapahtunut jotain...”

”Ovatko kanat taas karanneet? Täällä ne saavat juoksennella vapaasti, kyllä ne tulevat takaisin sitten kun haluavat.”

”Kanat? Ei, ei se sitä ole. Vaan uusi alttaritaulu, olisi parasta että tulisit katsomaan, oletko kotona? Voisitko tulla?”

Dorothea huokaisi ja laski portviinilasin kädestään.

”Nyt hetikö?”

”Niin. Tuletko?”

”Eikö se voi odottaa iltaan?”

”Ei, luulen että tämä on rangaistus. Ylhäältä. Minähän sanoin että meidän ei olisi pitänyt suostua siihen lahjoitukseen...”

Nuoren papin ääni kuulosti itkuiselta.

”Olen siellä kymmenen minuutin kuluttua.”

”Hyvä, tule sakaristoon.”

”Tulen heti.”

Dorothea Krogh vei pullon ja lasin takaisin kaappiin ja kävi hakemassa eteisestä olkihattunsa. Päivästä näytti tulevan levoton. Ensin ikävä suntio ja nyt hermostunut nuori pappi. Oliko jo aika muuttaa pappilasta siihen eläkeläisasuntoon, jota hänelle oli tarjottu Fillanista?

Täytyi harkita asiaa.

Portaille tultuaan Dorothea huomasi hautausmaalla naisen ja kyyristi vaistomaisesti harteitaan.

Oliko se tänään?

Hän vilkaisi puhelimen näyttöä.

16. heinäkuuta.

Tietysti.

Dorothea yritti olla katsomatta, mutta ei voinut mitään.

Anita Holmen.

Äiti.

Tyhjällä haudalla.

Siitä oli kolme vuotta.

Täällä, turvallisella Hitralla.

Naisen poika oli lähtenyt pyörällä kotiin kaverinsa luota eikä häntä ollut sen jälkeen nähty.

Jonathan Holmen.

Kahdeksanvuotias.

Dorotheaa alkoi hävettää.

Miksi hän ei ollut tehnyt niin aiemmin?
Mennyt naisen luo juttelemaan.
Naisen, joka oli menettänyt poikansa.
Mitä hän oli ajatellut?
Dorothea oli syntynyt ja kasvanut Trøndelagissa ja oppinut ettei ihmisten yksityiselämään puututa, mutta näin ei voinut jatkaa.
Kolme vuotta?
Eikä jälkeäkään lapsesta?
Nyt menen juttelemaan.
Dorothea Krogh pani olkihatun päähän ja lähti kävelemään vakain, päättäväisin askelin hautausmaata kohti.

2

Mia Krüger heräsi jälleen lокkien kirkaisuihin, mutta tällä kertaa kaikki oli toisin. Tummatukkainen rikostutkija oli istunut edellisenä iltana rantakalliolla, katsellut ulapalle ja pohtinut, millainen ihminen hän oli aiemmin ollut. Hän oli hätkähtänyt tultuaan takaisin vanhaan valkoiseen taloon, jonka oli ostanut tältä syrjäiseltä saarelta. *Entinen minäni*. Pahoinvointia pidätellen hän oli siivonnut pienen olohuoneen. Kaiken värisiä ja muotoisia tabletteja. Osa lääkärien määräämiä, loput paikoista, joissa hän ei halunnut edes muistaa käyneensä. Tyhjiä, kiliseviä pulloja lattialla ja pöydillä, mutta pahin kaikista oli kalenteri. Ympyröity päivämäärä. 21. huhtikuuta. Silloin hänen oli ollut määrä kuolla. Päästä eroon tästä kaikesta. Tavata kaksoissiskonsa Sigrid, joka oli jättänyt tämän maailman kymmenen vuotta sitten likaisessa kellarissa Oslossa, neula käsivarressa. Kaikki poissa. Äiti, isä. Ja mummo, joka oli ollut niin samanlainen kuin hän ja ymmärtänyt häntä paremmin kuin hän itse. *Sinä näet asioita joita muut eivät näe. Eikö niin, Mia?* Koko perhe, kaikki olivat kuolleet. Ja sitten lisäksi

työ. Murhatutkijana maan eliittiyksikössä. Holger Munchin ryhmässä Mariboes gate 13:ssa. Raskaimmat tapaukset. Hänen vastuullaan. Maailman kurjuus. Hänen harteillaan.

Mutta ei enää.

Mia työnsi kevyen kesäpeiton pois ja käveli varovasti yläkerran narisevan lattian poikki. Verhot liehuivat lempeässä tuulessa. Seitsemän viikkoa sitten hän oli sanoutunut irti murhatutkijan työstään ja tullut Oslosta tänne. Siitä asti hän oli ollut yksin. Edøyalla, omalla saarellaan. Muutaman minuutin venematkan päässä Hitaralta. Aurinko paistoi korkealta, kristallinkirkas vesi välkkyi rantakallioiden luona. Asuessaan täällä viimeksi hän ei ollut ymmärtänyt mitään. Ollut vain lääketokkurassa. Turtana. Muissa maailmoissa. Laskenut päiviä kalenterista. Oli ollut järkytys tulla takaisin kaikki aistit avoimina. Keho puhtaana. Aivot toimivat taas ja vatsalihasten kireys alkoi hellittää, sitä hän ei ollut edes huomannut.

Sinä näet asioita joita muut eivät näe, Mia.

Mia meni rauhallisesti kylpyhuoneeseen ja pakottautui katsomaan peilikuvaansa. Näin hän oli seisonut peilin edessä myös vajaa vuosi sitten. Silmät sumuisina. Pitkät, mustat hiukset velttona roikkuen. Hentona, aivan liian laihana, puolikuolleenana. Hän oli laskenut vammojaan. Ruumiillisia, jotka oli saanut kymmenen poliisivuotensa aikana. Pikkusormesta puuttui ylin nivel. Vasemman silmän päällä oli arpi.

Mia irrotti varovasti siteen lonkastaan ja huomasi helpotukseeseen, että haava näytti paremmalta. Viimeisin hänen tutkimansa tapaus. Ahdistelija. Mies oli ampunut häntä läheltä. Ensin sääreen ja sitten lonkkaan. Mia siirtyi lähemmäksi peiliä ja katseli haavaa, arpikudos näytti hyvältä. Päivän tai parin kuluttua hän voisi poistaa siteen ja pääsisi lopultakin mereen. Sukeltamaan. Hän oli kaivannut pinnan alle siitä asti kun oli sitonut veneen laituriin. Omaan laituriinsa. Omalla saarellaan. Tunteet olivat kuohuneet yli. Mia Krüger ei yleensä itkenyt, mutta kyynel putosi poskelle kun hän nousi polkua kodikasta taloa kohti.

Hän oli elossa.

Mutta lähtö oli ollut hiton lähellä.

Onnekas sattuma.

Jos Munch ei olisi tullut tänne etsimään häntä. Houkutellut takaisin Osloon tutkimaan rikosta.

Nyt oli parempi.

Paljon parempi.

Mia lähetti pienen kiitoksen yläilmoihin ja meni suihkuun. Harkitsi viipyisikö täällä ulkosaarella vähän pitempään, vielä muutaman viikon, mutta hän oli luvannut. Pian tulisi syksy. Ja sitten talvi. Tammikuiset myrskyt täällä, ei kiitos, hänen täytyi hankkia uusi paikka ennen sitä. Molemmat Åsgårdstrandin talot, äidin ja isän talo ja mummon talo, oli myyty jo aikoja sitten. Myös Oslon-asunto oli myyty. Mia oli miettinyt pitkään, minne asettuisi asumaan. Hän ja Sigrid-sisko olivat haaveilleet että muuttaisivat Pohjois-Thaimaahan pitämään pientä baaria, mutta ajatus ei enää tuntunut yhtä hyvältä.

Sitten mies oli soittanut.

Chen, hänen korealainen ystävänsä.

”Hei Mia, olen kuullut huhuja että tarvitset tekemistä. Oletko lopettanut poliisin työt?”

Hänen entinen valmentajansa, jolla oli nykyään kiipeilykeskus Etelä-Ranskassa. Huonoille teille joutuneet nuoret saivat harjoitella kallioseinällä, ja näin Chen rahoitti harrastuksensa, uusien, lähes mahdottomien kiipeilyreittien etsimisen.

”Tarvitsen lisää ohjaajia. Entä jos tulisit tänne?”

Hienoa.

Mia sulki suihkun hymyillen ajatuksilleen.

Yksin täällä?

Kyllä, hän viihtyi hienosti.

Mutta ei voisi jäädä tänne pysyvästi.

Muutamaksi vuodeksi Ranskaan kiipeilemään?

Paremminkin ei voisi olla.

Mia laskeutui hymyillen alakertaan, laittoi keittiössä kupillisen espressoa ja meni paljain jaloin sileille kallioille, jotka olivat jo lämmenneet aamuauringossa. Valo oli täällä ihmeellistä, melkein ylimaallista. Päivällä ja yöllä. Hän oli tyytyväinen siitä että autoon oli tullut vikaa ja hän joutuisi viipymään vielä muutaman päivän ennen kuin voisi lähteä.

"Tulen sitten kun Jaguar on kunnossa, sopiiko?"

"Sopii hyvin, tule sitten kun haluat."

Auto.

Se täytyisi viedä korjaamoon tänään.

Ja kaupassa pitäisi käydä.

Mia aikoi juuri palata sisälle kun huomasi veneen, joka oli tu-
lossa lahdenpohjukkaa kohti.

Kuka se voisi olla?

Hän ei tuntenut täällä ketään.

Mia kävi vetämässä farkut jalkaan ja laskeutui kalliopolkua
rantaan.

Pieni jolla.

Sitä ohjasi tyttö, lapsi vielä, ehkä kymmenen tai yhdentoista,
pitkät, vaaleat, liehuvat hiukset ja kukikas kesämekko.

"Oletko sinä se kuuluisa poliisi?"

Tyttö kiipesi innokkaana veneestä laiturin reunalle.

"Oletko?"

Mia hymyili.

"Ehkä. Kuka sinä olet?"

"Sinun täytyy auttaa minua."

Mia huomasi miten totiselta tyttö näytti.

*"Minä olen Sofia. Se oli minun syytäni. Että Jonathan katosi.
Auttaisitko minua? Ole kiltti."*

3

Luca Eriksen nousi kirjoituspöytänsä äärestä, meni pienen toimiston seinän viereen ja otti vaimon kuvan naulasta. Kantoi sen juhlallisesti huoneen poikki ja laski varovasti pöytälaatikkoon, istui työtuoliin ja katseli tyhjin silmin eteensä. Siivoa mahdollisimman paljon pois. Hänen vaatteensa. Kaikki henkilökohtaiset tavarat. Pakkaa ne laatikoihin. Anna pois jos voit. Jos et voi, vie ne paikkaan jossa et näe niitä joka päivä. Ullakolle tai kellariin. Mahdollisimman tarkasti kaikki. Valokuvatkin. Älä toimi niin kuin nyt, istu joka ilta kotona tyhjässä talossa katsomassa tietokoneelta videoita, aina niitä samoja, yhä uudestaan, silitellen sormella vaimon kauniita kasvoja.

Taasko sinä kuvaat, Luca, lopeta, en ole ehtinyt vielä laittaa tukkaa, näytän kauhealta.

Hän nousi uudestaan, meni kahvikoneen viereen ja jäi seisomaan tyhjä kuppi kädessä. Siitä oli kulunut vuosi, kolme kuukautta ja neljä päivää kun hän näki vaimon viimeksi ja hän kaipasi tätä niin, ettei toisinaan tiennyt mitä tehdä.

"Hitran nimismies, Luca puhelimessa."

"On tapahtunut onnettomuus."

"Missä?"

"Tunnelissa. Auto ajautui vastaantulevien kaistalle. Siellä on täysi kaaos."

"Oletko soittanut hätänumeroon?"

"Olen, ambulanssit ovat tulossa... mutta Luca."

"Niin?"

"Se on Amanda."

"Mitä?"

"Amanda. Hänen autonsa."

Luca muutti mielensä, hänelle tuli huono olo, hän meni kiireesti pöydän viereen ja avasi laatikon, vei valokuvan takaisin seinälle ja sivelä lasia.

"Anteeksi, Amanda."

Hän säpsähti kun lankapuhelin soi. Ehkä hänen saamansa neuvo oli sittenkin oikea. *Sinun ei pitäisi tehdä töitä, Luca. Ei vielä tässä vaiheessa. Anna itsellesi enemmän aikaa.*

Ei tehdä töitä?

Hänen oli pakko.

Istua kotona? Ilman Amandaa?

Ilman mitään. Se ei käynyt.

Hänen täytyi palata yhteiskuntaan.

Olla hyödyksi.

Luca Eriksen ryhdistäytyi, valmistautui puhumaan virkäänellä ja nosti kuulokkeen.

"Hitran nimismies, Luca puhelimessa."

"Hei Luca, Dorothea täällä. Onko sinulla hetki aikaa?"

"Totta kai, Dorothea, mistä on kyse?"

"Pieni välikohtaus täällä kirkossa. Pappi on melko järkyttynyt. Tulisitko tänne vai onko sinulla kiire?"

Luca hymyili.

Kiire?

Hitran poliisiasema oli virallisesti auki kahtena päivänä viikossa, kymmenestä neljääntoista, ja se kai kertoikin kaiken pienen saaren rikollisuudesta. Aiemmin Luca oli käynyt muina päivinä töissä Orkangerissa, mutta oli noudattanut samaansa neuvoa. Pitänyt vain osa-aikaisen virkansa Hitralla ja teki töitä maanantaisin ja keskiviikkoisin.

Keskiviikkoisin.

"Onko meidän pakko mennä joka keskiviikko, Luca, eikö kerran kuukaudessa riittäisi?"

Amandan kasvot peilissä. Katse jonka Luca tunsu niin hyvin, ärtynyt mutta ei oikeasti, autonavaimien kilinä, hajuveden tuoksu kun vaimo painoi huulensa hänen poskeaan vasten.

"Ole kiltti ja pelaa vähän paremmin tänään. Olen kyllästynyt häviämään."

Neljä pariskuntaa.

Aina samat.

Naurua ja drinkkejä, ja paluumatkalla Luca joutui aina kuskiksi.

Tänään oli lauantai ja vapaapäivä, mutta ei sittenkään.

Tietysti hänen täytyi vastata kun joku soitti.

"Oletko siellä, Luca?"

"Olen, anteeksi, Dorothea, mitä sanoit?"

"Kirkossa on sattunut hieman ikäviä. Ei se varmasti mitään ole, mutta tunnethan sinä papin, hän on niin huolissaan kaikes-ta, voisitko tulla?"

"Totta kai, tulen heti."

"Hyvä, nähdään pian."

Kuin robotti.

Siltä hänestä välillä tuntui.

Kuin olisi pelkkä kone.

Mikään ei enää ilahduttanut.

Herätä leveässä sängyssä.

Yksin.

Harjata hampaat.

Yksin.

Syödä aamupalaa.

Yksin.

Istua illat mustan tv-ruudun ääressä.

Yksin.

Luca Eriksen nousi raskaasti, otti avaimet seinältä ja laskeutui portaat. Hän istui hetken ratin takana ennen kuin napsautti kauko-säädintä, jolla autotallin ovi avautui, ja ajoi poliisiauton ulos aurinkoon.

Aurinko paistoi. Olihan se edes jotain. Kesä oli tähän mennessä ollut kaunis, yksi parhaista moneen vuoteen. Huono sää oli ollut yksi syy siihen, että hän oli suhtautunut ajatukseen epäluuloisesti.

"Hitralla on opettajan paikka auki, Luca. Mitä arvelet? Muuttaisimmeko pohjoiseen? Ehkä me voisimme asua minun lapsuudenkodissani? Sehän olisi romanttista?"

Sattumat.

Perhosvaikutus.

Ellei olisi tapahtunut toista, ei olisi tapahtunut toistakaan.

Jos hän olisi vastannut kieltävästi, Amanda olisi elossa.

Se oli ollut täydellistä.

Rakkautta ensi silmäyksellä.

Luca oli päässyt Poliisikorkeakouluun ja muuttanut Osloon. Ei hän etsinyt tyttöystävää. Keskittyi omiin asioihinsa, treenaamiseen. Juoksemiseen. Se oli hänelle elämän sisältö. Hän nousi joka aamu kuudelta ja kulutti monta paria juoksukenkiä vuodessa, ja niin hän tapasikin Amandan. Kaksikymmentävuotiaan opettajaksi opiskelevan tytön, joka oli osa-aikaisesti töissä kenkäkaupassa Majorstuassa.

Amandan.

Hitralta.

Dorothea Krogh seisoi kirkon portailla odottamassa.

"Hei Luca, mitä kuuluu?"

"Siinähan se."

"Tiedät kai että olet aina tervetullut käymään? Jos kaipaat puhe-seuraa."

"Kiitos vain. Sanoit että täällä on sattunut jotain."

"En oikein tiedä. Pientä ilkivaltaa ehkä. Soitin koska pappi halusi niin. Tiedäthän sinä miten hän hermostuu. Hän joutui menemään makuulle. Tule niin näytän."

Luca nousi portaat Dorothean perässä.

"Tuolla."

Luca käveli kirkon keskikäytävää ja pysähtyi katsomaan uteliaana alttariseinää.

Vanhan alttaritaulun tilalla oli uusi, paljon suurempi.

Luca hymyili ja pudisti päätään.

”Nyt ymmärrän ne jutut.”

”Niin?”

Vanha rouva kääntyi katsomaan häntä.

”Onko niitä sinusta liikaa?”

”En osaa sanoa...”

”Liikaa lohia? Se tässä tulee mieleen. Onko joku ärsyyntynyt niin paljon että päätti lähettää meille viestin.”

Dorothea osoitti sakastin lattialle levitettyä kankaanpalaa.

”Nuo oli ripustettu alttaritauluun.”

Hän nosti kankaan ja perääntyi askeleen.

Lattialla lojui kolme kuollutta varista.

”Aika inhottavaa.”

”Niin on.”

Luca Eriksen polvistui ja nosti yhden linnun kivilattialta.

”Mitä näiden silmille on tapahtunut?”

Dorothea irvisti hieman.

”Ne on kaivettu pois.”

”Outoa.”

Luca laski linnun varovasti lattialle.

”Ja sitten on vielä tuo, onko se viesti?”

Dorothea osoitti pientä metallilevyä, joka oli kiinnitetty linnun jalkaan.

Luca käänsi lintua ja katsoi kaiverrusta.

”KTTY₃?”

”En tiedä mitä se tarkoittaa. Enkä lintu on merkitty, lintuharrastajien merkitsemä. En tiedä. Mutta inhottavaa tämä on.”

”Ja nämä roikkuivat alttaritaulussa?”

”Niin. Aamulla. Mitä ajattelet tästä?”

Vanha rouva risti kädet rinnalle ja katsoi häntä huolestuneena.

”Vaikea sanoa.”

”Ilkivaltaa?”

”Todennäköisesti. Mutta ikävää joka tapauksessa. Hyvä kun soitit. Minä kyselen vähän.”

”Kiitos”, Dorothea sanoi, sipaisi ystävällisesti Lucan selkää ja poistui hänen edellään kirkosta.

4

Pieni tyttö ehti tuskin sitoa jollansa laituriiin, kun niemen takaa ilmestyi näkyviin toinen, isompi vene. Mia oli nähnyt sen ennenkin, ison harmaan kumiveneen, jossa oli kaksi voimakasta perämoottoria. Se oli ollut laiturissa Coopin luona, kaupan jossa hän yleensä kävi ruokaostoksilla. Hän oli tietysti ollut kiinnostunut, sillä veneen kyljessä luki *Hitran urheilusukellus*.

”Tietysti”, tyttö huokaisi ja painoi hoikilla käsillään mekon rintamusta. ”Minkä ikäiseksi hän minua luulee? Kolmevuotiaaksi?”

Tyttö pudisti päätään ja nousi nyrpeänä muutaman askeleen ylemmäksi kalliolle, kun harmaa vene ajoi laiturin viereen.

”Sofia?”

Mia otti köyden vastaan ja sitoi sen paaluun, kun selvästikin tottunut veneilijämies sammutti moottorin ja kiipesi tikkaita laiturille.

”Sofia, minä kielsin häiritsemästä häntä.”

Tyttö juoksi kiukkuisena ylemmäksi kalliolle ja katosi mäen-nyppylän taakse.

”Olen pahoillani”, mies huokaisi ja pyyhkäisi vaaleaa otsatukkaa silmiltä. ”Sofia tietää ettei saisi tehdä tällaista. Onko hän häirinnyt sinua?”

Mia hymyili.

”Ei toki, on mukava saada vieraita.”

Mies pahoittelee uudestaan ja ojensi kätensä. Mia oli huomannut hänet kaupan laiturilla. Pitkä, hoikka, suunnilleen samanikäinen, siniset silmät ja t-paidassa sama teksti kuin veneessä. Vastoin tapojaan hän oli jäänyt katselemaan, kun mies lastasi happipulloja veneeseen. Mieheessä oli jotain epämääräisen tuttua, tuntui kuin Mia olisi nähnyt hänet jossain.

”Simon. Anteeksi vielä kerran, tyttö on halunnut välttämättä tavata sinut sen jälkeen kun kuuli kuka olet.”

”Mia Krüger”, Mia vastasi.

Mies naurahti.

”Niin, tiedämme sen. Tyttö ei osaa oikein muusta puhuakaan. En enää onnistunut pysäyttämään häntä. Ei olisi pitänyt ostaa tuota jollaa, mutta ymmärrät kai. Meri.”

Mies kääntyi ja nyökkäsi ulapalle päin.

”Lasten on parasta tottua siihen mahdollisimman varhain.”

Mies yritti huutaa tyttöä ja kohautti sitten hämillään olkapäitään.

”Käyn hakemassa hänet. Sinulla on varmasti paljon muutaakin tekemistä.”

Mia hymyili.

”Ei mitään erikoista. Mutta tyttö vaikutti kiihtyneeltä. Sanoi että se oli hänen syytään. Pojan katoaminen?”

Miehen katse synkkeni.

”Niin, olen pahoillani. Sofia oli hänen kanssaan sinä iltana kun hän katosi. Jonathan Holmen. Oletko kuullut...?”

”Olen.”

Kukapa ei olisi. Näin pienessä maassa. Tapaus oli herättänyt aikoinaan suurta huomiota. Kahdeksanvuotias poika, jonka piti vain pyöräillä kotiin. Eikä kukaan ollut nähnyt häntä sen jälkeen. Tapaus ei ollut kuulunut heidän yksikölleen, keskusrikospoliisi oli vastannut tutkinnasta.

”Se ei siis pidä paikkaansa?”

Mia tunsu suolan ja auringon tuoksun kun tuo kohtelias mies ohitti hänet varovasti kapealla laiturilla ja lähti nousemaan kallioille tytön perään.

”Ei tietenkään. Mitä Sofia olisi voinut tehdä?”

”Miksi Sofia sitten uskoo, että se oli hänen syytään?”

Mies pudisti päätään.

”Hän on niin herkkä. Ottaa kaiken niin raskaasti. Jos hänen äitinsä olisi täällä niin kaikki voisi olla helpompaa, mutta olen yksin tytön kanssa, joten...”

Mies kääntyi ja puraisi huultaan kuin olisi jo puhunut liikaa.

”Hänen äitinsä on Burundissa. Toissä. Lääkärit ilman rajoja. On hienoa että joku tekee sellaista tärkeää työtä, mutta Sofialle se on ollut...”

”Ymmärrän”, Mia sanoi ja nousi miehen perässä polkua pitkin talolle.

Tyttö istui portailla murjottamassa, polvet koukussa kukkamekon alla.

Hän katsoi vihaisesti isäänsä kun he tulivat lähemmäksi.

”Olen yhdentoista ja päätän itse mitä teen.”

”Niin tietysti, Sofia, mutta et sinä voi...”

”Voinpas. Oli minun syyni että Jonathan katosi, ja silloin saan pyytää apua jos haluan.”

”Niin, minä vain...”

Simon istui tytön viereen kiviportaille ja silitti varovasti hänen tukkaansa. Tyttö painoi kasvot käsiinsä.

”Miksi se oli sinun syytäsi?” Mia kysyi ja istui kalliolle heitä vastapäätä.

”Koska minä olisin voinut pysäyttää hänet”, tyttö nyhkytti. ”Kielsin häntä lähtemästä pyörällä. Käskin jäädä odottamaan. Hän saisi luvan jäädä yöksi jos kysyisi uudestaan. Sellainen hänen äitinsä oli. Joi viiniä ja silloin...”

Isä keskeytti hänet.

”Ei Sofia, niin ei sanota. Kun emme tiedä asiasta mitään.”

”Tarkoitat että Jonathanin äiti käytti alkoholia?”

Tyttö nyökkäsi ja jatkoi:

”Joka ilta. Ja silloin hän ei voinut hakea Jonathania autolla. Niin oli tapahtunut ennenkin. Erikillä oli Super Mario, siksi me olimme siellä. Ja olimme juuri saamassa Bowserin kiinni, Jonathan halusi aina taistella Bowseria vastaan, ja kun pelasimme edellisen kerran me vain odotimme vähän aikaa, ja sitten Jonathan soitti ja kysyi uudestaan ja äiti suostui.”

”Sofia, tuo ei...”

”Se on totta. Minun olisi pitänyt pakottaa hänet jäämään!”

Tyttö painoi taas kasvot käsiinsä.

Simon silitti hellästi tytön selkää ja katsoi Miaa.

”Kuten sanoin, Sofia on vähän herkkä...”

”Enkä ole!”

”Ymmärrän sinua”, Mia sanoi ja siirtyi varjoon.

”Ymmärrätkö?” tyttö kysyi yllättyneenä.

”Minulle tapahtui samalla tavalla. Kun olin sinun ikäisesi.”

”Millä lailla?”

”Ei aivan samalla tavalla, mutta minulla oli sisko. Sinun näköisesi. Pitkät vaaleat hiukset. Oikein älykäs.”

”Katosiko hänkin?”

”Melkein”, Mia sanoi. ”Minä asuin meren rannalla niin kuin sinäkin. Eräänä päivänä sisko halusi lähteä vesille, vaikka meitä oli kielletty. Yritin estää häntä lähtemästä koska meillä ei ollut pelastusliivejä, mutta hän ei kuunnellut ja lopulta annoin periksi.”

”Mitä tapahtui?” tyttö kysyi jännittyneenä.

”Hän oli vähällä hukkaa.”

”Miten?”

”Vene kaatui. Onneksi joku tuli apuun, mutta sisko joutui olemaan pitkään sairaalassa, keuhkoihin oli päässyt paljon vettä.”

”Voi...”

”Tiedän miltä sinusta tuntuu. Oliko se sinun mielestäsi minun syytani? Että sisko oli vähällä kuolla?”

Tyttö katsoi epävarmasti isäänsä.

”En tiedä...”

”Ei toisen puolesta voi päättää. Jokainen tekee itse omat valintansa, eikö niin?”

”Niin kai...”

Tytön isä katsoi Miaa kiitollisena, nousi ja lähti taluttamaan tyttöä polkua alas rantaan.

”No niin, Sofia. Olet tehnyt sen minkä vuoksi tulit, ja nyt jätämme Mian rauhaan, eikö niin?”

”Ei”, tyttö sanoi. ”En minä vielä ole lopettanut.”

Tyttö tempaisi kätensä irti, palasi Mian luo ja katsoi häntä silmät suurina.

”Voisitko etsiä hänet? Kun olet niin taitava? Etsi Jonathan, ole kiltti.”

5

Mia kiinnitti veneen kaupan laituriin. Tytön pyyntö kaikui mielessä. Ja täälläkin hän sai asiasta muistutuksen, ilmoitustaululla kaupan oven vieressä oli kuva. Haalistunut värikuva pojasta, joka katsoi kameraan silmät sirrillään. Katoamisesta oli kolme vuotta, mutta kuva oli uudempi. Joku levitti vieläkin niitä, ei ollut luopunut toivosta.

Kolme vuotta sitten.

Äkillinen muistikuva rapistuneesta asuntovaunusta Tryvanin rannalla. Munch ja hän. Nuori tyttö oli kadonnut ja he olivat saaneet vihjeen, että tyttö voisi olla siellä. Mia ei ollut osannut odottaa, kenet löytäisi asuntovaunusta.

Kaksoissiskon entisen poikaystävän.

Narkkarin, jonka takia Sigrid oli jäänyt koukkuun.

Suurin osa oli hävinnyt muistista.

Vain pieniä välähdyksiä, sisäinen räjähdys.
Hän ampui miestä rintaan kaksi kertaa.
Ambulanssi.
Myöhemmin sisäinen tutkinta, kuulustelut.
Ellei Munch olisi valehdellut, hän olisi joutunut vankilaan.
Itsepuolustusta.
Ei tietenkään.
Tappo.

Hän oli tappanut sen miehen.
Alamäki alkoi siitä.
Pimeys.
Päivät ja yöt, joita hän ei muistanut.
Ei helvetti, Mia.

Ei sitä.
Ei nyt taas.
Vieressä oli toinen ilmoitus.
Oletko kyllästynyt elämään maan päällä?
Lähde mukaan Jupiteriin!
Miaa hymyilytti.
Kyllästynyt elämään?
Ei.

Ei enää.
Uusi Mia.

Hän veti syvään henkeä ja käänsi kasvonsa lämpimään aurinkoon, seiso siinä kunnes hyvä tunne palasi, nousi mäkeä maantielle ja lähti kävelemään korjaamo kohti.

Roarin Auto.

Hän ei ollut halunnut jättää autoa korjattavaksi sinne, mutta vaihtoehtoja ei oikein ollut. Kvenvær oli saaren kauneinta osaa. Hän oli kuullut turistien puhuvan siitä kaupassa, he lausuivat nimen kuin loitsun. Aivan kuin heidän olisi vaikea uskoa, että sellaisia paikkoja oli olemassa. Kauniita valkoisia puutaloja ja punaisia latoja. Hoidettuja puutarhoja ja liehuvia viirejä, kuin maisema-

kortissa, idyllistä rannikko-Norjaa kauneimmillaan. Roarin korjaamo oli toista, se oli selvästi kotoisin jostain köyhältä seudulta Yhdysvaltain Etelävaltioista. Joku oli nostanut korjaamon pihoi-neen ilmaan, lennättänyt Atlantin yli ja pudottanut vahingossa tänne. Kermankeltainen matala kivirakennus oli pahasti rapis-tunut, maali hilseili seinistä. Molempien nosto-ovien saranat oli-vat niin ruosteiset, että ovet tuskin sulkeutuisivat. Ympäri pihaa, minne päin vain katsoi, lojui vanhoja autonromuja, enemmän tai vähemmän kokonaisia. Keskellä etuseinää oli ohut valkoinen peltiovi ja suuri ikkuna, jota ei ollut pesty asentamisen jälkeen. Likaisen ruudun läpi sai aavistuksen omistajan mausta ja tyyli-sistä. Yläosattomien naisten kuvia, viikkolehdistä irrotettuja, Kenny Rogersin vanha lp-levy ja tietysti, siksi Mialle olikin tullut mieleen lentomatka valtameren yli, suuri Etelävaltioiden lippu, sellainen versio jossa kymmenen tähden tilalla oli kannabiskasvin lehdet.

Hänen Jaguarinsa seisoj sinä mihin hän oli sen jättänyt kaksi viikkoa sitten ja erottui ympäristöstään. Englantilaisen yläluokan tyylikkyys ei kuulunut tänne. Mia yllättyi paikan hiljaisuudesta, hän oli odottanut että öljyn tahrinan asfalttipihan poikki kaikuisi jokin ZZ Topin kappale. Ehkä hiljaisuus johtuikin siitä, että ainoa näkyvissä oleva kaiutin roikkui johdon varassa seinällä ja sen ym-pärillä rappauksessa oli koloja aivan kuin sitä olisi ammuttu hau-likolla. Hän ei ollut tavannut omistajaa, soittanut vain numeroon joka oli ollut lapulla korjaamon ovesta, ja mies oli sanonut että auton voi jättää ”ihan mihin haluaa”. Mia oli utelias näkemään, millainen mies omistaja olisi. Näyttikö hän yhtä amerikkalaiselta kuin korjaamo. Täältä puuttui vain Ku Klux Klanin kaapu ja hup-pu, mutta mistä sen tiesi mitä korjaamon sisätiloissa oli.

Mia astui sisään ja kuuli musiikin. Hiljaista kantroia radiosta, pienessä hallissa auto nosturilla. Retkituolissa nukkui lippalakki silmillä mies, jolla oli teräväkärkiset saappaat ja kuluneet työ-vaatteet.

”Huhuu?”

Mia koputti varovasti oven metallikarmiin.

”Oletko sinä Roar?”

Hitralainen virkosi vähitellen ja huokaisi nähdessään Mian. Ilmeisesti häntä oli häiritty kesken jonkin tärkeän.

”Niin?”

”Mia Krüger. Tulin kysymään, joko Jaguar on kunnossa. Saarella on vähän vaikea tulla toimeen ilman autoa.”

”Kunnossa?”

Mies naurahti väläyttäen hampaita, jotka eivät luultavasti olleet tavanneet hammaslääkäreitä aikoihin.

”Kampiakseli on hajoamassa ja sylinteriputket pitää vaihtaa, ihme että pystyit ajamaan tänne.”

”Niinkö?”

Mies nousi vastahakoisesti retkituolista ja tuli haukotellen lähemmäksi.

”Täytyy tilata osia Englannista.”

”Milloin ne tulevat?”

”Haluatko että tilaan ne?”

”Etkö ole...?”

Mia puri huultaan, ettei olisi alkanut moittia miestä. Korjaamo oli ainoa saaren tällä laidalla. Jos hän halusi saada auton joskus ajokuntoon, oli parasta varoa ärsyttämästä miestä enempää, hän oli tarpeeksi vastahakoinen jo nyt.

”Tilaa vain.”

”Selvä”, Roar sanoi ja pyyhki käsiään likaisella rievulla. ”Siihen menee muutama viikko.”

”Saisiko täältä... auton?” Mia kysyi, mutta käsitti tietysti jo ennen kuin ehti sanoa lauseen loppuun.

Nyt ei oltu Oslossa vaan maalla.

”Auton?” korjaamon omistaja virnisti ja väläytti kultahampaitaan.

”Ei tietenkään, ymmärrän”, Mia sanoi.

”Et pääse kulkemaan?”